

Sygn. akt VII U 343/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożenna Zalewska

Protokolant: st.sekr.sądowy Ala Pilewska-Grabowska

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2013 r. w Gdańsku

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 16 listopada 2012 r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy S. K. prawo do emerytury od dnia 01 października 2012 roku,
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VII U 343/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 listopada 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu S. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153 poz. 1227 ze zm.). Organ rentowy wskazał, iż nie uwzględnił ubezpieczonemu jako okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 01 grudnia 1990 r. do dnia 30 czerwca 1995 r. w Zakładach (...) SA, gdzie zatrudniony został na stanowisku kierowcy –mechanika, a stanowisko takie nie zostało wymienione w Rozporządzeniu RM z dnia 07.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odwołanie z dnia 16 listopada 2012 r. od powyższej decyzji pozwanego organu rentowego złożył ubezpieczony S. K. , wskazując, iż kierowcą samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony był przez cały okres zatrudnienia w (...) Zakładach (...). W przedmiotowej decyzji ZUS zaliczył mu do okresu pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia w Zakładach (...)SA od 12 grudnia 1979 roku do dnia 30 listopada 1990 roku, natomiast z niewiadomych powodów nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 1 grudnia 1990 roku do 30 czerwca 1995 roku pomimo ciągłości zatrudnienia. Z

dniem 1 grudnia 1990 roku został on przeniesiony na stanowisko kierowcy –mechanika cystern z wynagrodzeniem wg XII kategorii zaszerogowania, wnosząc jednocześnie o przesłuchanie na tę okoliczność charakteru pracy w tym okresie świadków J. W., K. W. (k. 2-2v , 11 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Wskazał, iż okresu zatrudnienia od dnia 01 grudnia 1990 r. do dnia 30 czerwca 1995 r. w Zakładach (...) SA, gdzie S. K. zatrudniony został na stanowisku kierowcy –mechanika, a stanowisko takie nie zostało wymienione w Rozporządzeniu RM z dnia 07.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Tym samym brak było w ocenie pozwanego podstaw dla uwzględnienia ubezpieczonemu jakiegokolwiek okresu pracy jako wykonywanej w warunkach szczególnych (k. 4-5 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony S. K., urodzony dnia (...), z zawodu kierowca, w dniu 16 października 2012 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i nie pozostaje w stosunku pracy od dnia 30 września 2012 r. Wymagany wiek 60 lat ubezpieczony ukończył w dniu 14 września 2010 r.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonego o emeryturę – akta rentowe,

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. staż sumaryczny 26 lat, 5 miesięcy i 25 dni, jednakże nie udowodnił wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach.

dowód: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego – akta rentowe

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 16 listopada 2012 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu S. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia wymaganego 15–letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 16 listopada 2012 r. akt emerytalne.

W okresie od dnia 01 grudnia 1990 r. do dnia 30 czerwca 1995 r. ubezpieczony K. K. zatrudniony był w Zakładach (...)SA na stanowisku kierowcy samochodowego samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony. W spornym okresie czasu ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego autocysterny powyżej 3,5 tony.

Był to samochód typu Jelcz, a potem typu Kamaz. Samochodem woził detergenty, którymi zaopatrywane były wszystkie P. w Polsce. Była to praca ciągle w terenie. Wnioskodawca jeździł po całej Polsce, a również na wschód do Rosji.

Wnioskodawca zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy i stale wykonywał obowiązki kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5t. Wnioskodawca wykonywał tylko i wyłącznie obowiązki kierowcy. W zakładzie było 6 autocystern. Wnioskodawca jeździł autocysterną i sporadycznie samochodem ciężarowym z naczepą typu Jelcz lub Kamaz.

Zeznający w charakterze świadka J. W. też w swoim angaży miał wpisane kierowca-mechanik. Wynikało to z tego, że po przemianach ustrojowych w roku 1989 również w zakładach pracy rozpoczęły się przemiany własnościowe. Firma (...) rozpoczęła przygotowania do przekształcenia w spółkę akcyjną, co nastąpiło w 1991. W związku z tym wprowadzono wartościowanie stanowisk pracy, które każde stanowisko zamykało się w jakiś widelkach płacowych. Ze względu na

szczególnie ciężki rodzaj pracy wykonywany przez niektórych kierowców, widełki płacowe dla tych kierowców okazały się za małe i z tego względu dodawano jeszcze jedno stanowisko, żeby móc rozszerzyć te widełki.

Pomimo wpisania do angażu stanowiska kierowca-mechanik to kierowcy nigdy nie naprawiali samochodów, bo w firmie byli zatrudnieni mechanicy, którzy tym się zajmowali. Kierowcy cały czas rozwodzili detergenty i nie mieli czasu na to by zajmować się naprawą. Tym zajmowali się mechanicy po przyjeździe z trasy.

Wnioskodawca zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy i stale wykonywał obowiązki kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5t..

dowód:, zeznania świadka J. W. k.17-18 a.s., świadka K. W. k. 18 a.s.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach rentowych pozwanego organu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków J. w.i K. W., którzy jako osoby obce, nie zainteresowane wynikiem postępowania, a jednocześnie zatrudnione w spornym okresie w tym samym zakładzie pracy w ocenie Sądu zasługują na walor wiarygodności, tym bardziej, że ich zeznania razem z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym wyjaśnieniami wnioskodawcy, tworzą zwartą i logiczną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego S. K. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury **dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r.** zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,

3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale VIII (W transporcie i łączności) pod pozycją 2 wymienione są prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (**§ 2 ust. 2**).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 14 września 2010 r. osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostaje w stosunku pracy od dnia 30 września 2012r.

Przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 01 grudnia 1990 r. do dnia 30 czerwca 1995 r. w Zakładach (...)SA na stanowisku kierowcy samochodowego autocysterny samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, jest pracą w szczególnych warunkach .

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadectwo pracy, zeznania świadków J. W. i K. W.). Niewątpliwie został on potwierdzony zeznaniami świadków – współpracowników ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia – którzy zgodnie wskazali, iż wnioskodawca przez cały sporny okres zatrudnienia w Zakładach (...) SA zatrudniony był na stanowisku kierowcy samochodowego ciężarowego powyżej 3,5 tony i stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował wyłącznie jako kierowca samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony. Ze spójnych zeznań świadków i ubezpieczonego wynika, że jeździł on na różnych samochodach, jednak wszystkie były samochodami ciężarowymi powyżej 3,5 tony .

Odnosnie podnoszonych przez pozwanego organ rentowy zarzutów wskazać należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma zatem rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie lub też nie świadectwa pracy w szczególnych warunkach określającego stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności.

Nie sposób zatem było w ocenie Sądu Okręgowego podzielić zarzutów pozwanego skierowanych do nazwy określającej stanowisko ubezpieczonego w spornym okresie zatrudnienia, w której wskazano jego stanowisko pracy jako „kierowca – mechanik, albowiem całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób nie budzący wątpliwości wskazuje, iż ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał faktycznie prace kierowcy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca w spornym okresie wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, wobec tego był zatrudniony na stanowisku, o którym mowa w punkcie 2 działu VIII wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, dalej: rozporządzenie. Uwzględnienie bowiem spornego okresu wskazuje, iż staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania wnioskodawcy świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

S. K. spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostawał w stosunku pracy od 1 października 2012r. a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu ubezpieczeniowego z dnia 16 listopada 2012 r. i przyznał ubezpieczonemu S. K. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 października 2012 r., mając na uwadze fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w dniu 15 października 2012 r. oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Na wskazaną datę ubezpieczony „spełniał wszelkie przesłanki do nabycia prawa do świadczenia”, albowiem łączący go z ostatnim pracodawcą stosunek pracy rozwiązał z dniem 30 września 2012r.

Działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, Sąd wnioskując a contrario, w punkcie II wyroku nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSO Bożenna Zalewska